

مسمومیت کودکان پدیده‌ی شایعی است. بچه‌ها به خصوص از حدود شش ماهگی به بعد برای تکامل و شناخت اشیاء و محیط، بسیاری از مواد را به دهان می‌برند. ارتقاء مراحل تکاملی آن‌ها با کنجکاوی بیشتر، شناخت بیشتر و در مراحل بعدی انجام تقلید از بزرگسالان صورت می‌گیرد. از جمله کودک ممکن است به تقلید از بزرگترها بخواهد با یک گیاه نامشخص چای درست کند و یا با یک قارچ سمی پیتزا تهیه کند و این‌ها آموزش‌های پیشگیری از مسمومیت را الزام می‌نماید.

سطوح پیشگیری از مسمومیت کودکان

➤ سطح اول: کلیه اقداماتی که برای جلوگیری از وقوع مسمومیت باید انجام دهیم:

- اجرای اصول ایمنی نگهداری داروها و مواد شیمیایی نظیر دارو و مواد بنزینی و مواد شوینده و....
- زدن برچسب بر روی داروها و مواد شیمیایی
- گرفتن اطلاعات در مورد دارو یا مواد شیمیایی مصرفی از روی اتيکت چسبانده شده توسط کارخانه

➤ سطح دوم: شامل برخورد صحیح با مسمومیت احتمالی می‌باشد:

- اقدامات اولیه در مسمومیت کودکان را بدانیم.
- شماره تلفن ضروری و مکان مرکز مسمومیتهای کودکان را بدانیم و یادداشت کنیم.

➤ سطح سوم: شامل اقدامات پس از وقوع مسمومیت است:

- حفظ خونسردی
- تماس به مرکز مسمومیت های کودکان
- انجام اقدامات اولیه با توجه به نظر مرکز
- انتقال کودک به مرکز مسمومیت های کودکان

اقدامات پیشگیرانه :

- در هنگام بیماری کودکان مراقب باشید تا دوز تکراری دارو به وی ندهید.
- کیف دستی و کیسه های نایلونی را دور از دسترس کودکان قرار دهید چون ممکن است داخل آن ها مواد و وسایلی باشد که توسط کودک بلعیده شود.
- برخی گل ها و گیاهان آپارتمانی نظیر **خرزهره و دیفن باخیا** سمی هستند و آن ها را دور از دسترس کودکان قرار دهید زیرا تماس با پوست و به دهان بردن آن ها منجر به مسمومیت می گردد.
- هنگام بازی کودکان در فضای باز مراقب باشید تا توسط گیاهان مسموم نشوند.

*مواد شیمیایی، شوینده و سفید کننده را در منزل در کمد های دارای قفل و دور از دید و دسترس کودکان قرار دهید.

*در ب کمد هایی که در آن مواد شیمیایی خطرناک دارید با قفل یا طناب محکم نمایید.

***دارو** های مصرفی را دور از دسترس کودکان قرار دهید.

*هیچ گاه **الکل و ضدیخ** را در دسترس کودکان قرار ندهید.

• **محصولات شیمیایی و شوینده ، لوله باز کن ، استون ، نفت و بنزین** را همیشه در ظرف اصلی (نه در بطری

های نوشابه) آن نگهداری کنید زیرا سبب خوردن اتفاقی آن می شود.

• به کودکان بیاموزید هیچ چیز را بدون اجازه والدین نخورند و ننوشند.

• داروهای خود را در حضور کودکان **نخورید** چون باعث تقلید کودکان به اشتباه می شود.

• اگر به کودکان دارو می دید به او تفهیم کنید که "**این دارو است**" و از کلماتی مانند آب نبات ، شکلات یا خوراکی استفاده نکنید.

• در هنگام استفاده از محصولات شیمیایی و پاک کننده ها، چنانچه مجبور شدید به زنگ درب یا تلفن پاسخ دهید ، چشم از کودکان بردارید.

• **مسمومیت با نفت** بسیار خطرناک است و کودک را وادار به استفراغ **نکنید** چون

مجاری گوارشی را بیشتر می سوزاند و باعث بازگشت نفت به ریه می شود و کودک را سریع به نزدیکترین مرکز درمانی ببرید.

• **بلع باتری ساعت اسباب بازیها** بسیار خطرناک است و کودک را فوراً به نزدیکترین

مرکز درمانی ببرید.

• در دسترس بودن و مصرف داروهای ترک اعتیاد مانند **شریت متادون** می تواند منجر به مرگ کودک شود.

• اگر کودکی پس از مصرف نابجای دارو یا یک سم ، علامت و نشانه ای ندارد، دلیل بر رفع خطر نیست.

• برای جلوگیری از مسمومیت با **منوکسید کربن** :

○ از تهویه مناسب هوای منزل مطمئن شوید.

○ از نگهداری کودک در داخل خودروی روشن و در پارکینگ طبقاتی و سرپوشیده خودداری کنید.

○ به محض پارک ماشین در فضای پارکینگ سرپوشیده ، کودک را از خودرو خارج کرده و به فضای آزاد ببرید.

منبع: مسمومیت های کودکان دکتر آناهیتا علیزاده متخصص کودکان و فلوشیپ سم شناسی بالینی

تهیه کننده: فاطمه غالبی کارشناس پرستاری

تأیید کننده: دکتر صدیقه حمزوی فوق تخصص عفونی کودکان

ناظر کیفیک فاطمه غالبی سوپروایزر آموزش سلامت

تابستان ۱۴۰۴